

34

Rmoutilo ho však převelice, že už nemá kopí, i svěřil se se svým trápením zbrojnošovi a řekl:

„Četl jsem jednou, jak si právě vzpomínám, že jeden španělský rytíř jménem Diego Pérez z Vargasu, když se mu v boji zlomil meč, urval z dubu těžkou větev, ba vlastně kmen, a tak se tím kyjem toho dne mužně oháněl a tolik Maurů pobil, že mu již zůstala přezdívka Kyj, i byli pak on i jeho potomci od toho dne zvaní Vargasové z Kyjů. Vyprávěl jsem ti o tom proto, že také já chci z prvního dubu nebo buku, který se mi namane, urvat takovou silnou větev, jakou měl, jak se domnívám, tehdy on, a hodlám s ní vykonat takové činy, že se budeš pokládat za šťastného, že ti bylo dopřáno uvidět je na vlastní oči a být svědkem skutků málem neuvěřitelných.“

„Jsme v rukou Páně,“ řekl Sancho. „Rád vám to, Milosti, všecinko věřím. Ale narovnejte se přece trochu, sedíte nějak nakřivo; to máte jistě od toho pádu.“

„Pravdu máš,“ odpověděl don Quijote, „a nenaříkám-li si na bolest, tedy jen proto, že potulnýmrytířů není dovoleno stěžovat si na jakkoli těžkou ránu, i kdyby jim z ní vylézaly útroby.“

„Když je tomu tak, nemám nic proti tomu,“ řekl Sancho, „ale ví Bůh, že bych byl rád, kdybyste si naříkal, jen by vás něco zabořelo. O sobě vám raději hned povím, že budu naříkat, i kdyby mě něco jen pobolívalo, ledaže by si také zbrojnoši nesměli stěžovat zrovna jako jejich páni.“

Don Quijote se musil zasmát prostoduchosti svého zbrojnoše a ujistil ho, že si může docela klidně postěžovat, kdy a jak se mu zachce, ať už z hloubi duše, nebo jen tak pro nic za nic, protože v řádech rytířských nikdy nečetl, že by tohle bylo zbrojnošům zapovězeno. A tu mu Sancho připomněl, že už je čas k jídlu.

[...]

(Miguel de Cervantes: *Důmyslný rytíř Don Quijote de la Mancha*, 1.díl, 1605)

Otázky:

1. Jaký je význam Cervantesova románu pro vývoj celého žánru románu?
2. Charakterizujte postavy Dona Quijota a Sancha Panzy a jejich pohled na svět. Odkud Don Quijote čerpá své přesvědčení o tom, jak se má člověk chovat? Platí tato pravidla také pro Sancha?
3. Vysvětlete, jaká je v ukázce pozice vypravěče a jak se projevuje v celkové výstavbě románu.
4. Vystihněte didaktický potenciál textu. Naplánujte literární lekci pro vzdělávací obor ČJL odpovídající kurikulárnímu dokumentu pro daný vzdělávací stupeň.